

Bly i byggeriet

Bly har historisk været anvendt i forskellige materialer i byggeriet. Undersøgelser har vist, at bly har en række skadelige virkninger på mennesker i miljø. I dag er der derfor fokus på at indsamle og behandle bly fra renovering og nedrivninger af bygninger og anlæg.

Hvor findes bly i byggeriet?

Bly har været anvendt i byggeriet, dels i metallisk form, og dels som tilsætningsstof i andre materialer.

Metallisk bly:

- Taginddækninger
- Kabler (jordkabler og telekabler)
- Batterier
- Strålebeskyttelse (røntgenstråling på hospitaler mv.)
- Samlinger i rør (pakninger i støbejernsrør)
- Afstandslistor i termoruder

Bly som tilsætningsstof:

- Maling og lak farvet såvel som ufarvet
- Plast (PVC kabler, -lister, -tagrender og -rør mm.)
- Gulvbelægninger linoleum og PVC
- Keramiske fliser og glaseret tegl (vægfliser, tagtegl og sanitet)

Anvendelse af bly byggeriet har med enkelte undtagelser været forbudt i nye byggematerialer siden 2009.

Bygherrens pligter

Ved bygge- og anlægsarbejder (herunder nedrivnings- og renoveringsarbejder) er det bygherrens ansvar, at affald bliver anmeldt korrekt til kommunen.

Bygherren kan vælge af få sin rådgiver eller entreprenør til at hjælpe sig med det praktiske arbejde, men ansvaret for at det bliver gjort rettidigt og korrekt kan ikke overdrages til andre.

Anmeldelsen af farligt affald skal ske før senest 14 dage før opstart af arbejdet på et særligt anmeldeskema, som kan fås hos kommunen.

Hvad kræver kommunen?

Ved planlægningen af alle bygge- og anlægsopgaver skal der foretages en vurdering af om der kan forekomme bly eller andre miljøskadelige stoffer i affaldet.

Hvorledes arbejdet med at identificere og registrere miljøfarlige stoffer gennemføres er op til de ansvarlige for projektet. Det er imidlertid vigtigt, at vurderingen er dokumenteret.

Kommunen kan standse arbejdet, hvis der er mistanke om, at der sker en utilsigtet spredning af miljøskadelige stoffer til affaldsstrømmen eller omgivelser.

Er du i tvivl om gældende regler og hvad der forventes, kan du kontakte kommunen for nærmere vejledning.

Arbejds miljø

Husk at der gælder særlige arbejdsmiljøregler for arbejde med farlige stoffer. Dette indebærer, at forekomster af bly skal være identificeret og beskrevet inden arbejdet igangsættes.

Hos Arbejdstilsynet kan du få nærmere informationer om regler og grænseværdier for arbejde med bl.a. bly (www.at.dk).

Produkter der indeholder bly

I Næstved Kommune karakteriseres affald med mere end 2.500 mg/kg som farligt affald.

Affald med mindre end 40 mg/kg karakteriseres som frit genanvendeligt. Affald med mellem 40 og 2.500 mg/kg karakteriseres som lettere forurenede.

Disse grænser gælder ikke for metallisk bly, der altid anvises til godkendt modtager af metalskrot.

Klassificering

Alt affald skal kildesorteres. Kun hvor særlige forhold forhindrer dette kan dette bærende princip fraviges. Afvigelser fra princippet om kildesortering, herunder rensning skal godkendes af kommunen. Henvisning til bygherres mulige økonomiske besparelse vil ikke alene være grundlag.

Normalt vil affaldet blive klassificeret ud fra spidsværdier, dvs. den højeste værdi som er målt. Eksempelvis betyder det, at hvis en betonvæg malet med blyholdig maling skal klassificeres, vil det være indeholdet af bly i malingen, der afgøre hvorledes affald klassificeres.

Generelt gælder, at hvis det er muligt at opnå en højere grad af ressource-udnyttelse via kildesortering skal dette efterstræbes.

For affaldsfraktioner, som glaseret tegl, klinker, malet træ, malede eternit-plader mv., der er rensningsegne (dvs. hvor det ikke via rensning er muligt at opnå rene genanvendelige fraktioner), karakteriseres affaldet ud fra gennemsnitskoncentrationer.

Vær opmærksom på, at de fleste affaldsmottagere vil kræve, at der foreligger en konkret anvisning fra kommunen, såfremt affald er klassificeret ud fra gennemsnitskoncentrationer.

Bemærk at reglerne om at karakterisering ud fra gennemsnitskoncentrationer ikke gælder for PCB. Dette skyldes hensynet til at PCB i koncentrationer over 50 mg/ skal indsamles med henblik på destruktion, jf. Stockholm-konventionen.

Anvisning af blyholdigt affald

Bly forekommer ofte i maling, når malede emner skal karakteriseres, regnes malingen som en egen "kilde". Er der fx tale om malet beton, er der tale om to materialer; maling og beton.

Prøvetagning af malet beton skal ske ved prøvetagning af malingen uden væsentlige rester af beton.

Malet beton og tegl

Malet træ anvises som udgangspunkt til forbrænding. I særlige tilfælde hvor malingen indeholder meget høje koncentrationer af miljøfremmede stoffer, fx bly, vil der være krav om bortskaffelse af træet til destruktion som farligt affald.

I det afrensning af malin på træ ikke opfattes at være praktisk muligt, er der ikke krav om at maling og træ skal kildesorteres i separate fraktioner.

Næstved Kommune accepterer derfor, at affaldet karakteriseres ud fra en gennemsnitkoncentration. Prøvetagningen af malet træ kan derfor ske ved borekerner eller tilsvarende prøvetagning af materialet som helhed.

Sammenblanding af rent og malet træ er ikke tilladt.

Glaserede fliser og sanitetsporcelæn

Glaserede fliser og sanitetsporcelæn kan bortskaffes til genanvendelse hos godkendt modtager forudsat, at gennemsnitskoncentrationen af bly ikke overstiger 500 mg/kg (bemærk, at der kan være regler for andre stoffer end bly). Genanvendelse af materialer med et højere indhold af bly kan ikke ske uden forudgående accept fra kommunen.

Malet metal

Metal anvises normalt til godkendt skrotanlæg. Stål malet blyholdig maling er hyppigt forekommende i byggeriet. I forbindelse med omsmeltning kan bly separeres fra stålet. Bly i høje koncentrationer er således ikke et problem så længe modtageanlægget sikrer, at der ikke sker en spredning af bly i forbindelse med neddelingen af stålet.